

УДК 355(477):002.1

Надія Шабатіна,

Національний університет оборони України, м. Київ

<https://orcid.org/0000-0002-5066-9517>

DOI: 10.33099/2617-1775/2023-02/298-307

ВІЙСЬКОВА ОСВІТА В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Роль і значення військової освіти в системі національної безпеки визначається й тим, що вона є середовищем і механізмом збереження, відтворення національної (цивільної та етнічної) ідентичності соціуму та його складових. Система військової освіти виступає в якості ресурсу та інструменту забезпечення національної безпеки і водночас в якості середовища та механізму збереження та відтворення кадрового потенціалу. Основні стратегічні документи держави роблять акцент на трьох аспектах національної безпеки (політичний, геополітичний, військовий), які у контексті пріоритетів розвитку вищої військової освіти поєднуються з вимогами створення та функціонування такої системи військового навчання і виховання, яка має забезпечувати надійне функціонування серед елементів національної безпеки саме військової безпеки.

Ключові слова: національна безпека; сектор безпеки; система військової освіти; військова освіта.

Постановка проблеми. Функціонування військової освіти як цілісної системи здійснюється на основі концептуальних засад її розвитку та діючих нормативно-правових актів у сфері освіти. Варто зазначити, що чинну Концепцію військової освіти затверджено у 1997 р. За минулі майже чверть століття з цього моменту багато що докорінно змінилося і в Україні, й у світі, в тому числі зазнали суттєвих змін погляди на розвиток сектору безпеки і оборони України, оборонне планування та підготовку військ (сил), змінилися також пріоритети і напрями щодо модернізації самої системи військової освіти. Отже, на теперішньому етапі свого розвитку система військова освіти України (далі – СВО) потребує визначення ролі та місця військової освіти в системі забезпечення національної безпеки і оборони України в аспекті основних стратегічних документів держави.

Метою статті є визначення ролі та місця військової освіти в системі забезпечення національної безпеки і оборони України в аспекті основних стратегічних документів держави.

Методи дослідження. У статті використано систему загальнонаукових і спеціальних методів теоретичного та емпіричного дослідження (аналіз наукової літератури з досліджуваної проблеми, систематизація та узагальнення, логічно-порівняльний методи, системний підхід, контент-аналіз).

Виклад основного матеріалу. Будь-яка сфера життєдіяльності держави поєднується з національною безпекою по кількох напрямках – виступає як властивість об'єкту безпеки, як ресурс і засіб забезпечення безпеки, як основа і умова забезпечення різних видів безпеки і як джерело небезпеки. Військова освіта в системі національної безпеки вирішує три групи завдань:

по-перше, вона озброює кожного військовослужбовця знаннями, уміннями і навичками, формує компетентності, які необхідні для забезпечення особистої безпеки, виконання своїх функціональних обов'язків на посаді у військах (силах) з урахуванням забезпечення інтересів військової безпеки. Це досягається в результаті всебічного навчання і виховання;

по-друге, в системі військової освіти готуються фахівці, професійно підготовлені до забезпечення конкретних видів і напрямів безпеки. Зрозуміло, що виявлення і відстеження тих або інших видів небезпек, розробка і здійснення заходів по їх попередженню, нейтралізації, усуненню вимагає різних інструментів і засобів, різних знань і досвіду та різних структур і фахівців. Фахівці для збройних сил готуються за різними програмами, методиками, алгоритмами. Тому, система військової освіти в Україні містить відомчі освітні установи і організації або навпаки – різні відомства мають власні освітні установи, в яких готують кадри для себе та інших структур, що потребують фахівців відповідного профілю. Мережа таких установ та координація їх взаємодії особливо важлива у зв'язку з необхідністю забезпечення безпеки різних сфер життєдіяльності держави;

по-третє, надзвичайно актуальною є підготовка і перепідготовка кадрів в області організації системи безпеки та оборони держави. Йдеться про фахівців, посадових осіб, завданням яких є організація і забезпечення безпечного функціонування того або іншого об'єкту безпеки – підприємства (установи), групи (спільності), території або держави в цілому.

Роль і значення військової освіти в системі національної безпеки визначається й тим, що вона є середовищем і механізмом збереження, відтворення національної (цивільної та етнічної) ідентичності соціуму та його складових. Система військової освіти своєю позитивною діяльністю з формування соціально активної і відповідальної особи, в якій високорозвинуте відчуття власної гідності реалізується в патріотичному служінні Батьківщині, виступає потужним механізмом нейтралізації загроз і, отже, сприяє зміцненню національної безпеки України.

Військова освіта сьогодні належить до найважливіших напрямів державної політики, адже вона є стратегічним ресурсом соціально-економічного, культурного і духовного розвитку суспільства, поліпшення добробуту людей, забезпечення національних інтересів, зміцнення міжнародного авторитету і формування позитивного іміджу держави, створення умов для самореалізації кожної особистості [1].

Забезпечення національної безпеки є однією з найважливіших функцій держави. Відповідно до статті 17 Конституції України оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності покладаються на Збройні Сили України. Отже, військову освіту та її подальший розвиток слід розглядати в контексті стратегії національних інтересів і національної безпеки та оборони України. В Указі Президента України №392/2020 “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року “Про Стратегію національної безпеки України” (далі – Стратегія) розглянуто основні складові Стратегії, що є основою удосконалення системи військової освіти [2].

Основними засадами Стратегії національної безпеки України є:

стримування – розвиток оборонних і безпекових спроможностей для унеможливлення збройної агресії проти України;

стійкість – здатність суспільства та держави швидко адаптуватися до змін безпекового середовища й підтримувати стале функціонування, зокрема шляхом мінімізації зовнішніх і внутрішніх уразливостей;

взаємодія – розвиток стратегічних відносин із ключовими іноземними партнерами, насамперед з Європейським Союзом і НАТО та їх державами-членами, Сполученими Штатами Америки, прагматичне співробітництво з іншими державами та міжнародними організаціями на основі національних інтересів України.

Основним завданням у сфері воєнної безпеки є розвиток потенціалу стримування, зокрема:

нарощування боєздатні Збройні Сили України, підготовка і мотивація кадрів військового резерву;

ефективна територіальна оборона у поєднанні зі спроможностями інших органів сектору безпеки і оборони;

врахування уроків гібридної агресії проти України, бойових дій на Близькому Сході у нових доктринальних підходах до забезпечення воєнної безпеки;

запровадження національної системи стійкості для забезпечення високого рівня готовності суспільства і держави до реагування на широкий спектр загроз, зокрема:

оцінку ризиків, своєчасну ідентифікацію загроз і визначення вразливостей;

ефективне стратегічне планування і кризовий менеджмент, зокрема впровадження універсальних протоколів реагування на кризові ситуації та відновлення з урахуванням рекомендацій НАТО;

налагодження та підтримання надійних каналів комунікації державних органів із населенням на всій території України;

дієва координація та чітка взаємодія органів сектору безпеки і оборони, інших державних органів, територіальних громад, бізнесу, громадянського суспільства і населення у запобіганні й реагуванні на загрози та подоланні наслідків надзвичайних ситуацій, поширення необхідних знань і навичок у цій сфері.

Серед іншого, до основних напрямів та завдань реформування й розвитку сектору безпеки і оборони віднесено такі:

підвищення якості та інтенсивності підготовки військ (сил);

трансформації професійної культури на основі доктринальних підходів і принципів командування й контролю, підготовки та освіти країн НАТО;

професіоналізації військової служби, розвитку територіальної оборони і служби в резерві;

модернізації системи мобілізаційної підготовки та мобілізації, а також допризовної підготовки та військово-патріотичного виховання молоді [2].

Для ефективної реалізації Стратегії державою планується посилення фінансової стійкості, ефективне використання бюджетних коштів, міжнародної допомоги, а також коштів з інших джерел, не заборонених законодавством, які

залучатимуться для гарантування національної безпеки України, шляхом підвищення прозорості та впровадження сучасного фінансового менеджменту.

Відповідно до Закону України “Про національну безпеку України” від 21 червня 2018 року № 2469-VIII під національними інтересами розуміються життєво важливі матеріальні, інтелектуальні і духовні цінності Українського народу як носія суверенітету і єдиного джерела влади в Україні, визначальні потреби суспільства і держави, реалізація яких гарантує державний суверенітет України та її прогресивний розвиток [3].

У Стратегії забезпечення державної безпеки, затвердженій Указом Президента України від 16 лютого 2022 року №56/2022 “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 грудня 2021 року “Про Стратегію забезпечення державної безпеки” зазначається, що основними завданнями державної політики у сфері забезпечення державної безпеки є розвиток спроможностей суб’єктів системи забезпечення державної безпеки щодо своєчасного попередження, виявлення зовнішніх і внутрішніх загроз державній безпеці України, запобігання та протидії таким загрозам [4].

Одними із основних шляхів формування національних оборонних спроможностей є:

створення єдиної уніфікованої системи підготовки персоналу для сил оборони з урахуванням досвіду держав – членів НАТО, цивільного сектору і бізнесу;

реформування системи військової освіти і підготовки кадрів, підвищення престижу військової служби, поліпшення фінансового і соціального забезпечення військовослужбовців та членів їх сімей;

реформування державної системи мобілізації та мобілізаційної підготовки на основі базових європейських підходів та з урахуванням набутого досвіду у формуванні оперативного мобілізаційного резерву першої черги, що дасть змогу швидко нарощувати сили під час кризової ситуації, із завчасним передбаченням необхідних для цього витрат.

Аналіз нормативних документів у галузі національної безпеки свідчить про значну роль військової освіти в забезпеченні системи національної безпеки. Ця залежність носить двобічний характер:

національна безпека створює необхідні умови формування, розвитку і функціонування СВО – визначає необхідну кількість ВВНЗ, структуру і зміст освіти, галузі і спеціальності підготовки військових кадрів, державне замовлення на їх підготовку, терміни навчання;

СВО виступає як ресурс та інструмент забезпечення національної безпеки і як середовище та механізм збереження та відтворення кадрового потенціалу – здійснює підготовку (навчання і виховання), перепідготовку та підвищення кваліфікації кадрів для Збройних Сил України та силових відомств, проводить наукові дослідження за відповідною тематикою.

Три аспекти національної безпеки (політичний, геополітичний, військовий) у контексті вищої військової освіти поєднуються вимогами створення та функціонування такої системи військового навчання і виховання, яка має забезпечувати надійне функціонування серед елементів національної безпеки

саме військової безпеки, що, зокрема, протистоїть загрозам “моральної та духовної деградації в суспільстві, у воєнній сфері” шляхом створення надійного інтелектуального потенціалу військової безпеки [1]. Відповідно, взаємодія системи військової освіти та системи національної безпеки передбачає такі напрями:

система національної безпеки з погляду змістових компонентів має дотичну до СВО інтелектуальну складову, яка в найширшому сенсі включає в себе широке й творче стратегічне мислення вищого керівного складу, високу кваліфікацію офіцерів, достатній рівень освіти та культури особового складу для ведення сучасної збройної боротьби;

СВО служить меті підвищення рівня інтелектуального компоненту національної безпеки; вона висвітлює, прояснює такі кардинальні теоретичні питання, як характер майбутніх збройних змагань, основні напрями підготовки до них держави і війська.

Найголовнішим завданням СВО в контексті національної безпеки є формування потужного кадрового потенціалу сил оборони в єдності його науково-інтелектуального, морального та вольового компонентів. При цьому ідеологію інтеграції військової і цивільної освіти визначають принципи:

системного підходу, суть якого полягає, насамперед, у тому, що процес інтеграції військової і цивільної освіти має базуватися на системному (комплексному) аналізі всіх об'єктів інтеграції. Це означає, зокрема, що слід визначити цілі та критерії ефективності функціонування об'єднаних об'єктів (разом з органами управління) і здійснити повну структурування процесу інтеграції, яка розкривала б увесь комплекс питань організаційного, науково-педагогічного, психологічного, економічного та матеріально-технічного характеру, тобто охоплювала б усі аспекти військової і цивільної освіти;

єдиної законодавчої та правової бази;

єдності управління об'єктами інтегрованої системи;

єдності змісту і технології фундаментальної та загальнокультурної підготовки фахівців;

комплексного ефективного використання науково-педагогічного, навчально-методичного та матеріально-технічного потенціалу об'єктів інтеграції;

спільної розробки випереджальних державних стандартів освіти стосовно освітньо-кваліфікаційних характеристик та освітньо-професійних програм;

урахування специфіки підготовки військових фахівців;

підтримки й оновлення навчально-матеріальної бази цивільних ЗВО за рахунок господарської, науково-технічної діяльності та платних послуг;

економічної доцільності інтеграції за критерієм “ефективність – вартість”;

відкритості для цивільного контролю;

неперервного розвитку інтегрованої системи в процесі її розширення та модернізації [5].

За роки незалежності в Україні створено єдину систему військової освіти, що є складовою державної системи освіти і являє собою соціальний інститут, покликаний забезпечити процес військової освіти та складається з організованої сукупності закладів освіти, які реалізують військову освіту згідно

з чинною нормативно-правовою базою, освітніми рівнями та ступенями, встановленими державою, та органів управління освітою, що здійснюють керівництво діяльністю цих закладів.

Характерною ознакою функціонування СВО на сучасному етапі є те, що вона виступає водночас й інструментом, й об'єктом реформування Збройних Сил України. Власне, розвиток СВО є складовою та одним із пріоритетних напрямів у побудові Збройних Сил України, оскільки від професійної підготовки військових фахівців, їх відданості Вітчизні й спроможності ефективно виконати військовий обов'язок залежить боєздатність ЗСУ та боєготовність військ. Саме з цієї причини провідні країни світу приділяють надзвичайно велике значення підготовці військових фахівців для збройних сил. Для цього створені розгалужені, потужні та всебічно забезпечені національні системи військової освіти. Типовим для більшості систем військової освіти є наявність таких структурних складових, як: початкова військова підготовка; підготовка молодшого командного складу; підготовка кадрових офіцерів та офіцерів резерву; система неперервного підвищення кваліфікації офіцерського складу шляхом відповідної курсової підготовки.

Зasadничими принципами функціонування систем військової освіти розвинутих держав є такі:

а) стратегічні напрями розвитку СВО (стратегія розвитку СВО перебуває в органічному зв'язку зі змінами, що відбуваються в політиці, збройних силах, економіці, соціальних відносинах і суспільній свідомості):

системність, інтегративність, неперервність освіти, включення в цю систему позаінституціональних форм освіти;

випередження військовою освітою практики застосування військ (сил);

поєднання загальної та професійної освіти;

фундаменталізація, інформатизація, демократизація, гуманізація, технологізація, стандартизація;

запровадження дистанційного, кореспондентського навчання;

створення всебічних умов для доступності навчання;

стимулювання мотиваційної сфери;

менеджмент в освітній сфері;

управління якістю підготовки військових фахівців;

б) нормативно-правове забезпечення:

відсутність, переважно, централізованого нормативно-правового та науково-методичного забезпечення;

значна кількість джерел з підготовки та комплектування офіцерського складу;

різноманітність форм підготовки та перепідготовки військових фахівців;

в) мережа військових навчальних закладів:

широка інфраструктура закладів для підготовки офіцерського складу тактичної ланки (на первинні посади):

курси, школи, училища;

у вищій та післядипломній освіті (курси, школи, центри, коледжі, інститути, академії, університети);

наявність мережі військових навчальних підрозділів при цивільних вищих навчальних закладах;

використання спеціалізованих навчальних центрів, центрів практичної підготовки, відповідних курсів, полігонів для здобуття практичних умінь і навичок за функціями посадового призначення;

г) управління військовою освітою:

підпорядкування військових навчальних закладів командувачам видів збройних сил, відносно широка діяльнісна автономія;

оптимальність функцій і структур управління;

акцентованість та гнучкість управління;

чіткість ієрархічної структури органів управління, відсутність функціонального дублювання;

широкий спектр автономних повноважень ієрархічних структур управління;

д) зміст військової освіти:

пріоритет національних інтересів і національної безпеки при визначенні змісту військової освіти;

відсутність жорсткої стандартизації змісту навчання;

орієнтація на базову теоретичну підготовку з гуманітарних, соціально-економічних, природничих та інженерних дисциплін з обмеженою вузькою спеціалізацією (у вищих навчальних закладах) та на прикладну військово-спеціальну спрямованість (у закладах загальної середньої освіти);

наближення підготовки військових фахівців (особливо практичної) до реальних потреб військ у мирний та воєнний час;

підготовка військових фахівців з вищою освітою на інтеграційних засадах з відповідними цивільними спеціальностями з пріоритетним урахуванням специфіки військово-професійної діяльності;

психолого-фізіологічна виваженість обсягу та змісту навчальних програм;

е) організація навчального процесу та повсякденної діяльності:

створення максимально можливих умов щодо комфортності оволодіння знаннями, побуту та відпочинку;

престижність навчання, повага до історії, традицій та ритуалів;

напруженість, інтенсивність навчання, особливо з фізичної підготовки;

висока вимогливість до військової дисципліни та виконання розпорядку дня;

практика підготовки військових фахівців за індивідуальними навчальними планами (у визначених межах);

диференціація та інтеграція навчання;

цільова та ґрунтовна спрямованість навчально-методичних документів щодо підготовки військових фахівців;

пріоритет практичних видів занять;

невелика питома вага в навчальних планах лекційних форм занять;

спрямованість на самостійне оволодіння знаннями;

висока дидактична та матеріально-технічна забезпеченість;

використання інформаційних технологій, значна тривалість самостійної підготовки та використання за прямим призначенням відведеного на неї часу;

сувора система дотримання графіка навчального процесу, звітності та контролю навчальної діяльності з виконання навчальних планів і програм;
рейтингове оцінювання навчальної діяльності майбутніх фахівців;
великий відсоток відрахувань у процесі навчання;
прагматичний стиль діяльності викладацького складу;
ж) особистісна орієнтованість військової освіти:
велика увага професійно-орієнтаційній роботі за напрямками підготовки військових фахівців;
комплексний військово-професійний відбір кандидатів на навчання;
високий коефіцієнт співвідношення кандидатів на навчання і тих, хто зараховується до військового навчального закладу;
орієнтація в підготовці військових фахівців на їх інтелектуальні здібності, лідерські якості, особистісні навчальні та наукові потреби [6].

Результатами реформування системи військової освіти повинні бути системні ефекти:

загальнонаціональний ефект – повне задоволення освітніх потреб Збройних Сил України як основного замовника СВО та сфери безпеки й оборони держави;

соціальний ефект – підвищення якості підготовки військових фахівців за рахунок застосування інноваційних технологій у вищій військовій освіті, набуття випускниками компетенцій у різних галузях знань, необхідних для виконання функціональних обов'язків за займаною посадою та на перспективу;

інноваційний ефект – синтез фундаментальних і прикладних досліджень, упровадження їх у сферу вищої військової освіти та практичну діяльність;

структурно-організаційний ефект – уніфікація процесу управління СВО, скорочення дублювання функцій органів управління СВО.

Таким чином, процес розвитку системи військової освіти на державному рівні пов'язаний з необхідністю урахування та закріплення у нормативно-правових документах стратегічного рівня залежності військової освіти від здатності держави забезпечувати національну безпеку, формувати державну освітню політику та спрямованості державної політики на реалізацію інтересів всіх стейкхолдерів.

Висновки. Особливостями взаємозв'язків, що визначають роль і місце військової освіти у системі національної безпеки держави є необхідні умови формування, розвитку і функціонування СВО, що визначає основні елементи мережі закладів військової освіти, їх структуру, галузі знань, спеціальності і основний зміст щодо підготовки військових кадрів, державне замовлення на їх підготовку, терміни навчання тощо. СВО виступає в якості ресурсу та інструменту забезпечення національної безпеки, виступає середовищем і механізмом збереження, відтворення кадрового потенціалу сил оборони на основі здійснення підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації військових фахівців Збройних Сил України та інших військових формувань, утворених відповідно до законодавства України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Полторак С. Т. Розвиток системи вищої військової освіти України та за кордоном: державноуправлінські аспекти // Інвестиції: практика та досвід. – 2016. – № 3. – С. 70–73.
2. [Указ Президента України](#) “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року “Про Стратегію національної безпеки України”” від 14.09.2020 № 392/2020.
3. Закон України “Про національну безпеку України” від 21 червня 2018 року № 2469-VIII. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#n355>.
4. Указ Президента України “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 грудня 2021 року “Про Стратегію забезпечення державної безпеки” від 16 лютого 2022 року №56/2022. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/56/2022#Text>.
5. Нещадим М. І. Військова освіта в Україні: історія, теорія, методологія, практика / М. І. Нещадим. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2003. – 852 с.
6. Тимошенко Р. І. Теоретико-методологічні засади сучасного етапу розвитку військової освіти / Р. І. Тимошенко, Ю. І. Приходько // Наука і оборона. – К. : МОУ, 2011. – № 2. – С. 50–55.

REFERENCE

1. Poltorak S. T. Rozvytok systemy vyshchoi viiskovoi osvity Ukrainy ta za kordonom: derzhavnoupravlinski aspekty // Investytsii: praktyka ta dosvid. – 2016. – № 3. – S. 70–73.
2. Ukaz Prezydenta Ukrainy “Pro rishennia Rady natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy vid 14 veresnia 2020 roku “Pro Stratehiiu natsionalnoi bezpeky Ukrainy” vid 14.09.2020 № 392/2020.
3. Zakon Ukrainy “Pro natsionalnu bezpeku Ukrainy” vid 21 chervnia 2018 roku № 2469-VIII. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#n355>.
4. Ukaz Prezydenta Ukrainy “Pro rishennia Rady natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy vid 30 hrudnia 2021 roku “Pro Stratehiiu zabezpechennia derzhavnoi bezpeky” vid 16 liutoho 2022 roku №56/2022. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/56/2022#Text>.
5. Neshchadym M. I. Viiskova osvita v Ukraini: istoriia, teoriia, metodolohiia, praktyka / M. I. Neshchadym. – K.: VPTs “Kyivskiy universytet”, 2003. – 852 s.
6. Tymoshenko R. I. Teoretyko-metodolohichni zasady suchasnoho etapu rozvytku viiskovoi osvity / R. I. Tymoshenko, Yu. I. Prykhodko // Nauka i oborona. – K. : MOU, 2011. – № 2. – S. 50–55.

SUMMARY

Nadiya Shabatina,
National Defense University of Ukraine

MILITARY EDUCATION IN THE SYSTEM OF THE NATIONAL SAFETY AND DEFENSE OF UKRAINE ENSURING

Introduction. *The development of the security and defense sector of Ukraine, defense planning and training of troops (forces), changing priorities and directions of the military education system modernization necessitate the determination of the role and place of military education in the system of national security and defense of Ukraine ensuring in the aspect of the main strategic documents of the state.*

Purpose. *Determine the role and place of the military education in the system of the national safety and defense of Ukraine ensuring in the aspect of the main strategic document of the state.*

Methods. *The system of general scientific and special methods of theoretical and empirical research (analysis of scientific literature, systematization and generalization of materials, logic and comparative, content analysis) was used in order to realize the article purpose.*

Results. *The role and significance of military education in the system of national security is determining by the fact that it is an environment and a mechanism for preserving and reproducing the national (civilian and ethnic) identity of society and its components. The military education*

system, with its positive activity of forming a socially active and responsible person, in which a highly developed sense of self-worth is realizing in patriotic service to the Motherland, is a powerful mechanism for neutralizing threats and, therefore, contributes to strengthening the national security of Ukraine.

Originality. *The military education system is a resource and tool for ensuring the national security and an environment and mechanism for preserving and reproducing personnel potential - it carries out training, retraining and advanced training of personnel for the Armed Forces of Ukraine and enforcement agencies, conducts scientific research on relevant topics. The three aspects of national security (political, geopolitical, military) in the context of higher military education are combined by the requirements for the creation and functioning of such a system of military training and education, which should ensure reliable functioning among the elements of national security, specifically military security.*

Conclusion. *Features of relationships that determine the role and place of military education in the national security system of the state are the necessary conditions for the formation, development and functioning of the military education system, which determines the main elements of the network of military education institutions, their structure, fields of knowledge, specialties and the main content of training military personnel, state order for their training, terms of training, etc.*

Key words: *national safety; security sector; military education system; military education.*